

Selvmondsforebyggelse: Hyppige fysiske smerter i barndommen er forbundet med øget risiko for selvmordstanker og -forsøg i ungdomsårene

En ny national undersøgelse viser at børn, der ofte har smerter – fx hoved-, mave-, ryg- eller nakkesmerter – har en forhøjet risiko for at få selvmordstanker og forsøge selvmord i ungdomsårene. Især hvis smerterne opleves ugentligt, forstyrrer søvnen eller begrænser daglige skole- og sportsaktiviteter. Det viser ny forskning fra Dansk Forskningsinstitut for Selvmordsforebyggelse (DRISP), offentliggjort i tidsskriftet PAIN.

Undersøgelsen bygger på data fra godt 28.000 børn fra den danske fødselskohorte *Bedre Sundhed i Generationer*. Da deltagerne var 11 år gamle, rapporterede de om smerter i hoved-, mave-, ryg- eller nakke. Som 18-årige blev de spurgt til deres erfaringer med selvmordstanker og -forsøg, og der blev også hentet oplysninger fra danske hospitalsregistre om registrerede selvmordsforsøg.

I studiepopulationen oplevede 13,5 % hyppige smerter som 11-årige. Blandt disse havde 42 % haft selvmordstanker, og 6,5 % havde haft et selvmordsforsøg, inden de fyldte 18 år. Til sammenligning var tallene lavere blandt børn uden hyppige smerter – henholdsvis ca. 30 % og 3 %. Selvom langt størstedelen af børn med hyppige smerter ikke forsøger selvmord eller udvikler selvmordstanker, er det vigtigt at være opmærksomme på børn med hyppige smerter.

"Vores forskning viser en tydelig sammenhæng mellem hyppige smerter i barndommen og øget risiko for selvmordstanker og -forsøg i teenageårene. Det er en vigtig indsigt, som bør få sundhedsprofessionelle, lærere og forældre til at være ekstra opmærksomme, når børn gentagne gange klager over smerter – for det kan være tegn på mere end blot fysiske problemer," siger Liv Mathilde Pampiri, hovedforfatter og forsker ved Dansk Forskningsinstitut for Selvmordsforebyggelse (DRISP).

Hun suppleres af Trine Madsen PhD, lektor og seniorforsker ved Dansk Forskningsinstitut for Selvmordsforebyggelse: *"Vores resultater peger på vigtigheden af en helhedsorienteret indsats for børn, der oplever hyppige smerter. En indsats, hvor fysiske smerter og psykisk støtte tænkes sammen – især fordi smerter ofte optræder sammen med psykisk mistrivsel. Det skal dog understreges, at ikke alle børn med smerter mistrives psykisk. Derfor bør hver sag vurderes individuelt."* siger Trine Madsen.

En del af forklaringen mellem smerter og selvmordsadfærd findes i psykiske lidelser som angst og depression. Analysen viser at diagnoser med disse psykiske lidelser forklarer omkring 15 % af sammenhængen med selvmordstanker – mens de forklarer op mod 50 % af sammenhængen med selvmordsforsøg. Det tyder på, at mange børn med hyppige smerter kan have selvmordstanker uden at have en diagnosticeret psykisk lidelse, hvorimod forsøg på selvmord langt oftere sker hos børn og unge, der allerede kæmper med psykisk lidelse. Det er vigtigt at understrege, at sammenhængen mellem smerter, psykisk mistrivsel og selvmordsadfærd ikke er entydig. Uanset hvad der kommer først, viser resultaterne, at børn med hyppige smerter har øget risiko for både selvmordstanker og selvmordsforsøg.

20-08-2025 Pressemeldelse fra Dansk Forskningsinstitut for Selvmordsforebyggelse (DRISP)

Forskningen er offentliggjort i tidsskriftet Pain og er støttet af Lundbeckfonden.

For mere information, kontakt:

Trine Madsen

Lektor og Seniorforsker ved Dansk Forskningsinstitut for Selvmordsforebyggelse,
Psykiatrisk Center København og Afd. Epidemiologi, Københavns Universitet.

Mail: trine.madsen@regionh.dk

Telefon: 30291319.

Link til artiklen

https://journals.lww.com/pain/fulltext/9900/pain_and_suicidality_during_adolescence_a_da_nish.999.aspx